

Das Heizhaus

📷 en 🗨️ door **Niek van Duijvenvoorde**

Deze zomer heb ik per trein een reis gemaakt door vooral Duitsland en Oostenrijk en een klein stukje Polen, gebruik makend van een Interrail ticket. Hierbij stonden een aantal spoorgerelateerde locaties op het programma. Een daarvan was het spoorwegmuseum "Das Heizhaus" bij de plaats Strasshof an der Nordbahn in Oostenrijk, ongeveer 28 km vanaf het centrum van Wenen. Deze heb ik op mijn 4^e reisdag bezocht.

Ik ben al een aantal keren in Wenen geweest en het is mijn favoriete grote stad. Ik was al vanaf het eerste bezoek op zoek naar een spoorwegmuseum. Ik had verwacht deze in Wenen te vinden, maar dat is niet het geval. Er is wel een techniekmuseum (Technisches Museum Wien), welke in de buurt van kasteel Schönbrunn te vinden is. Pas dit jaar ontdekte ik na een zoektocht op internet het museum bij Strasshof.

Bij mijn bezoek aan Wenen verbleef ik in een hostel nabij Wien Hbf, het centraal station in Wenen. Op een hete dag met temperaturen rond de 33 graden vertrok ik vanaf Wien Hbf. Van daaruit is het 45 minuten reizen per stoptrein. Een enkeltje kost € 5,90. Het museum is echter dichterbij station Silberwald dan station Strasshof en daar ben ik dan ook uitgestapt. Station Silberwald is net als station Strasshof maar een halte aan de vrije baan met twee perrons met een wachthokje inclusief kaartautomaat. Zoals de naam van de plaats aangeeft ligt Strasshof aan de Nordbahn. Deze spoorlijn loopt oorspronkelijk vanaf een punt nabij Wien Prater verder

Bron: **Het Zijspoor** - clubblad van de Modelbouw Vereniging Arnhem e.o.

via Ostrava (nu in Tsjechië) naar Bochnia (nu in Polen). Het deel van Wenen tot Deutsch Wagram is de oudste in Oostenrijk (sinds november 1837). De lijn is nog steeds relatief druk met personen- en goederentreinen.

Het museum ligt tien minuten lopen vanaf het station. De route er naar toe is met borden aangegeven en dan kom je er vanzelf. Heizhaus is Oostenrijks-Duits voor locomotiefloods en is letterlijk vertaald heethuis vanwege de stoomlocs die daarin onderhouden werden. Het terrein is een voormalig depot van het in 1939 uitgebreide goederenstation van Strasshof. Het is dan ook een groot terrein. De ingang is een hek en je moet naar links een gebouw in waarin het loket met kaartverkoop zich bevindt. Dit loket is tevens souvenirwinkel. Entree is slechts € 8,00. Das Heizhaus is een vrijwilligersmuseum en vergelijkbaar met SSN: ze hebben alleen een depot en geen eigen spoorlijn. De ÖBB doet er zelfs moeilijk over om treinen toe te laten. Ondanks dat ik er op een zaterdag ben ligt het museum er bijna uitgestorven bij. Er is geen evenement en alleen enkele vrijwilligers zijn er aanwezig. Het is er bijna stil zelfs. Het enige wat ik hoor zijn de bomen, de vogels en af en toe een langsrazende trein. Ik ben op dat moment de enige bezoeker.

In het gebouw zijn behalve de kaartverkoop ook vitrines met modeltreinen en twee modelbanen te zien. Een kleine en een grote. Beide zijn H0 en wel te zien, maar staan niet aan. De bijbehorende vrijwilligers zijn niet aanwezig. Dan ga ik het terrein verder op. Naast het gebouw staan de Oostenrijkse arm- en lichtseinen in een rij opgesteld. Daarnaast is er een complex te zien van een tuinbaan (7,25" en 5") compleet met draaischijf inclusief ronde loods en met een station. Daarachter is nog een modelbaan (lim). Deze zijn natuurlijk ook dicht. Verderop staan enkele personenwagens met in een daarvan een N-baan. Die is ook buiten dienst, maar bij navraag bij de aanwezige vrijwilligers blijkt dat er wat aan de baan mankeert.

Dan maar verder het terrein op. Naast de loods en het bijgebouw is er ook een voetgangersbrug en bevat het terrein ook een draaischijf. Via een pad kom ik op die voetgangersbrug en dan blijkt het terrein barstens vol te staan met allerlei locomotieven, wagens en treinstellen. Je

kijkt je ogen uit. Het hele terrein samen is twee keer zo groot als het spoorwegmuseum en qua lengte meer dan 600 meter. Het materieel staat er in zorgelijke toestand bij. Het ziet er nog wel ok uit, maar omdat het buiten staat is het aan het roesten. Verderop op het terrein achter de voetgangersbrug en draaischijf staan er nog rijen materieel opgesteld. Tevens is daar ook een watertoren te zien en een kolenlift.

Er is toch wel enige activiteit op het terrein. Enkele vrijwilligers zijn iets met een graafmachine aan het doen en het zand moet via een wagon worden afgevoerd. Er moet vervolgens wat materieel verplaatst worden met een kleine rangeerdieselloco en dan komt ook de draaischijf in beweging. Een interessant schouwspel.

Vervolgens ga ik naar het Heizhaus. Dit is een rechthoekige grote loods die vol staat met locomotieven. Van alles wat, dus stoom, diesel en elektrisch. Deze staan gelukkig wel beschermt tegen de elementen der natuur, maar zijn daarentegen ook niet helemaal in rijvaardige staat. Sommigen staan bijvoorbeeld te lekken. Wel zien ze er mooi uit. Er staan ook een aantal bekende locomotieven zoals de krokodillen. Van een van deze type locomotieven heb ik zelf een H0 exemplaar (Roco). Boven in het Heizhaus is een kleine tentoonstelling met de ontstaansgeschiedenis van de lijn, het depot en het museum. Daar is te lezen en te zien dat er ambitieuze plannen zijn voor een modern opgezet museum, maar het ontbreekt aan geldschietters. Er is wel een connectie met het technische museum in Wenen, maar de communicatie blijkt stroef te verlopen.

Toen ik het na bijna drie uur tijd vond om weer terug te gaan kocht ik nog een paar souvenirs en maakte ik een praatje met de vrouw achter het loket. En ja, geld blijft een probleem voor musea zoals deze. Als ik bijna vertrek komt er nog een bus vol met bezoekers, maar de sfeer blijft toch rustig.

Tenslotte is de locatie eigenlijk niet ideaal: er is volop ruimte, maar de afstand tot Wenen is relatief groot voor potentiële klandizie. Het museum moet het dan ook hebben van evenementen en toevallige bezoekers zoals ik. Maar als treinliefhebber, en zeker als je wat kennis hebt over de materieelgeschiedenis van de Oostenrijkse spoorwegen, is het eigenlijk een walhalla vanwege al het materieel dat er te zien is. Ik schat zo'n 70 à 80 objecten, waaronder veel

stoom-, diesel- en elektrische locomotieven. Het is dus voor de liefhebber toch wel een aanrader.

Op www.eisenbahnmuseum-heizhaus.com en op Wikipedia staat meer info over dit museum.

Bron: **Het Zijspoor** - clubblad van de Modelbouw Vereniging Arnhem e.o.